

Lege
privind accesul publicului la informația de mediu

În temeiul art. 37 din Constituția Republicii Moldova și al dispozițiilor Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998, ratificată la data de 7 aprilie 1999, Parlamentul Republicii Moldova adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune Directiva 2003/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind accesul publicului la informațiile despre mediu și de abrogare a Directivei 90/313/CEE a Consiliului publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO) nr. L 41 din 14 februarie 2003.

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1 Scopul legii

Scopul prezentei legi este de a asigura accesul publicului la informațiile de mediu, întru implicarea activă a comunității în activitățile de protecție a mediului.

Articolul 2 Obiectul de reglementare al legii

(1) Prezenta lege asigură dreptul de acces la informația de mediu deținută de sau pentru autoritățile publice și stabilește condițiile, termenii de baza și modalitățile de exercitare a acestui drept.

(2) Prezenta lege reglementează:

- a) Principiile, condițiile, căile și modul de realizare a accesului la informația de mediu, aflată în posesia autorității publice;
- b) Cazurile de excepție și refuz de acces la informațiile de mediu;
- c) Modalitățile de apărare a dreptului de acces la informațiile de mediu;
- d) Modalitățile de diseminare a informațiilor de mediu.

Articolul 3 Noțiuni Principale

Termenii și expresiile utilizate în prezenta lege au următoarele semnificații:

informația de mediu - orice informație scrisă, vizuală, audio, electronică sau sub orice formă materială despre:

- a) starea componentelor de mediu, cum sunt aerul și atmosfera, apa, solul, subsolul, suprafața terestră, peisajul și ariile naturale, inclusiv zonele umede, diversitatea biologică și componentele sale, inclusiv organismele modificate genetic, precum și interacțiunea dintre aceste elemente, inclusiv valorile materiale și spirituale, calitatea vieții și condițiile care pot influența bunăstarea și sănătatea omului;
- b) factori, cum sunt substanțele, energia, zgomotul, radiațiile sau deșeurile, inclusiv deșeurile radioactive, emisiile, deversările și alte evacuări în mediu, ce afectează sau pot afecta componentele de mediu prevăzute la lit. a);
- c) măsuri (inclusiv măsurile administrative), cum sunt politicile, legislația, planurile, programele, convențiile încheiate între autoritățile publice și persoanele fizice și/sau juridice privind obiectivele de mediu, activitățile care afectează sau pot afecta componentele și factorii prevăzuți la lit. a) și b), precum și măsurile sau activitățile destinate să protejeze componentele prevăzute la lit. a);
- d) rapoartele referitoare la implementarea legislației privind protecția mediului;
- e) analizele cost-beneficiu sau alte analize și prognoze economice folosite în cadrul măsurilor și activităților prevăzute la lit. c); și
- f) starea sănătății umane, siguranța, inclusiv contaminarea lanțului trofic (după caz), condițiile de viață umană, *monumentele, ansamblurile și siturile cultural-istorice și arheologice, orice alt fel de construcții, în măsura în care acestea sunt sau pot fi afectate de starea elementelor de mediu prevăzute la lit. a) sau, prin intermediul acestor elemente, de factorii, măsurile și activitățile prevăzute la lit. b) și c).*

autoritate publică:

a) Orice structură organizatorică sau organ, instituite prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public;

b) orice persoană fizică sau juridică care furnizează servicii publice în legătură cu mediul și este sub controlul unui organ sau al unei persoane vizate la lit. a);

informația deținută de o autoritate publică - informația de mediu aflată în posesia acestei autorități publice și care a fost elaborată sau primită de acea autoritate;

informația deținută în numele unei autorități publice - informația de mediu, care este deținută, de facto, de o persoană fizică sau juridică, în numele unei autorități publice;

solicitant - orice persoană fizică sau juridică care solicită accesul la informația de mediu, indiferent de cetățenie, naționalitate sau domiciliu, iar în cazul persoanelor juridice, indiferent de locul în care sunt înregistrate sau în care se află centrul efectiv al activității lor;

public - una sau mai multe persoane fizice sau juridice, precum și asociații, organizații sau grupuri constituite de către aceste persoane.

CAPITOLUL II

DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE

Art.4 Drepturile și obligațiile solicitantului

(1) Solicitantul are dreptul:

- a) a fi informat sistematic, operativ și veridic, fără nici o discriminare,
- b) să aibă acces liber la informația de mediu,
- c) apăra pe calea extrajudiciară sau judiciară drepturile încălcate prin actele sau omisiunile unei autorități publice.

(2) Solicitantul este obligat:

- a) formula cert și clar solicitarea informației de mediu,
- b) indica datele personale autentice la depunerea cererii de solicitare informației,
- c) solicita informație respectând condițiile de confidențialitate prevăzute de legislație în vigoare,
- d) a primi informația solicitată în termen rezonabil,
- e) achita plățile suplimentare stabilite în legislație pentru furnizarea unor categorii de informație

Art.5 Drepturile și obligațiile autorității publice

(1) Autoritatea publică este în drept:

- a) a păstra, colecta, analiza și disemna informația de mediu în forme sau în formate care pot fi ușor reproduse și sunt accesibile prin intermediul telecomunicațiilor computerizate sau altor mijloace electronice,
- a) refuza o cerere privind solicitarea accesului la informațiile de mediu, în cazurile clar definite și prevăzute de prezenta legea,
- b) respinge solicitarea accesului la informația de mediu, în cazurile clar definite și prevăzute de prezenta legea.

(2) Autoritatea publică:

- a) garantează dreptul de acces sporit al publicului la informație privind mediu și diseminarea acestor informații,
- b) asigură informarea sistematică și operativă a tuturor persoanelor fizice și juridice, fără nici o discriminare bazată pe cetățenie, naționalitate sau domiciliu,
- c) susține activitatea persoanelor fizice și juridice, inclusiv a asociațiilor obștești, ce desiminează informația de mediu,
- d) oferă consultanță a tuturor persoanelor fizice și juridice, pentru ca aceștia să aibă acces la informație,
- e) asigură examinarea obiectivă, la termen rezonabil, cererii în forma sau în formatul precizat de solicitant.

CAPITOLUL III

ACCESUL, LA CERERE, LA INFORMAȚIA DE MEDIU

Articolul 5 Solicitarea informației de mediu

- (1) Informația de mediu va fi pusă la dispoziția solicitanților în baza unei cereri scrise sau verbale, fără ca acesta să fie obligat să facă dovada unui interes.
- (2) Cererea scrisă va conține:
 - a) detalii suficiente și concludente pentru identificarea informației solicitate (a unei părți sau unor părți ale acesteia);
 - b) modalitatea acceptabilă de primire a informației solicitate;
 - c) date de identificare ale solicitantului.
 - d) data înaintării cererii de solicitare a informației de mediu.
- (3) În cazul în care o cerere este formulată într-un mod prea general, autoritatea publică îi cere solicitantului ca în termen de 5 zile să furnizeze precizări despre cerere și îi oferă asistență în acest sens, prin furnizarea de informații privind folosirea registrelor sau listele de informații despre mediu deținute de autoritățile publice.
- (4) Cererea poate fi înaintată verbal în cazurile în care este posibil răspunsul pozitiv, cu satisfacerea imediată a cererii de furnizare a informației. În cazul în care furnizorul intenționează să refuze accesul la informația solicitată, el va informa solicitantul despre aceasta și despre posibilitatea depunerii unei cereri scrise.

Articolul 6 Furnizarea informației de mediu

- (1) Furnizarea răspunsurilor la cererile de informații de mediu se realizează de către compartimentele specializate de informare și relații publice, organizate în cadrul autorității publice sau de alte compartimente desemnate prin ordinul autorității administrației publice.
- (2) Furnizarea informației de mediu se efectuează în scris, dacă în cererea de solicitare a informației nu a fost specificat altfel.
- (3) În cazul în care solicitantul cere autorității publice punerea la dispoziție a informației de mediu într-o anumită formă sau într-un anumit format, inclusiv sub forma de copii, furnizorul de informații de mediu pune la dispoziție informația în forma sau în formatul cerut, cu excepția cazului în care:
 - a) este deja pusă la dispoziția publicului, conform art.16-18, într-o altă formă sau într-un alt format accesibil solicitantului;
 - b) este convenabil pentru autoritatea publică să o pună la dispoziția publicului într-o altă formă sau într-un alt format, caz în care motivează furnizarea informației în forma sau formatul disponibil.
- (4) În acest scop autoritățile publice sunt obligate să păstreze informația de mediu deținută de ele sau pentru ele, în forme sau în formate care sunt ușor reproductibile și accesibile prin folosirea telecomunicațiilor computerizate sau a altor mijloace electronice.

Articolul 7 Limba în care se efectuează furnizarea informațiilor de mediu

Informațiile, documentele, solicitate în conformitate cu prezenta lege, vor fi puse la dispoziția solicitanților în limba în care a fost elaborate.

Articolul 8 Facilitarea accesului, la cerere, la informația de mediu

- (1) Pentru facilitarea accesului, la cerere, la informația de mediu, autoritatea publică asigură:
 - a) desemnarea persoanelor responsabile cu furnizarea informațiilor, din cadrul compartimentelor specializate de informare și relații publice;
 - b) accesul publicului la listele autorităților publice și a listelor informațiilor de mediu, deținute de către autoritățile publice, prin intermediul paginii-web oficiale sau a panourilor informative;
 - c) înființarea și menținerea spațiilor pentru examinarea informației solicitate;
 - d) informarea publicului despre drepturile ce decurg din prevederile prezentei legi prin intermediul paginii-web a autorității publice sau alte mijloace de informare ușor accesibile;

(2) Funcționarii publici responsabili în materie de informație de mediu au obligația să ajute publicul să aibă acces la informațiile pe care le caută cu excepția cazurilor stabilite în articolele 10 și 11 ale prezentei legi.

Articolul 9 Termenii

(1) Informațiile, documentele solicitate vor fi puse la dispoziția solicitantului din momentul în care vor fi disponibile pentru a fi furnizate, dar nu mai târziu de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de acces la informație.

(2) Termenul de furnizare a informației, documentului poate fi prelungit cu 5 zile lucrătoare de către conducătorul instituției publice dacă:

- a) cererea se referă la un volum foarte mare de informații care necesită selectarea lor;
- b) sînt necesare consultații suplimentare pentru a satisface cererea.

Articolul 10 Evidența cererilor privind accesul la informația de mediu

(1) Cererile privind furnizarea informațiilor de mediu, modalitatea și termenul de rezolvare a acestora se înscriu într-un registru pentru înregistrarea solicitărilor de informații la nivelul fiecărei autorități publice.

(2) Autoritățile publice raportează trimestrial evidența cererilor prevăzute la alin. (1), pînă la data de 10 a lunii ulterioare perioadei de raportare, la autoritatea publică centrală în a cărei subordine sau coordonare se află.

(3) Autoritățile publice centrale prezintă anual informația, pe domenii, privind evidența cererilor prevăzută la alin (1), pînă la data de 30 ianuarie, la autoritatea publică centrală în domeniul protecției mediului.

(4) Autoritatea publică centrală în domeniul protecției mediului va raporta Guvernului evidența cererilor prevăzute la alin. (1) anual, pînă la 28 februarie.

CAPITOLUL IV

REFUZUL ACCESULUI LA INFORMAȚIE

Articolul 11 Respingerea solicitării accesului la informația de mediu

(1) Autoritățile publice resping o cerere privind solicitarea de informații privind mediul, în cazul în care:

- a) Informația solicitată nu este deținută de sau pentru autoritatea publică la care a fost înaintată cererea. În acest caz autoritatea publică, în termen maxim restrîns, informează autorul cererii despre instituția de stat, căreia, după opinia sa, poate fi adresată solicitarea de a prezenta informația sau transmite această solicitare instituției respective, informînd în mod corespunzător despre aceasta autorul cererii;
- b) cererea este în mod evident nerezonabilă;
- c) cererea privește materiale în curs de completare sau documente ori date nefinalizate;
- d) cererea privește sistemul de comunicații interne.
- e) cererea prevede informații atribuite la secretul de stat.

(2) Respingerea, parțială sau în totalitate, a cererii de furnizare a informației de mediu, în forma sau în formatul solicitat, se motivează și se comunică solicitantului în termenul prevăzut la art. 8 alin (1) sau, după caz, la art. 8 alin. (2).

(3) Respingerea cererii de furnizare a informațiilor de mediu va conține motivul refuzului, precum și informațiile privind procedura de revizuire prevăzută la art. 12-13.

(4) O cerere nu poate să fie respinsă în conformitate cu prevederile art. 11, alin.(1) lit. a), e), g), i) atunci cînd ea se referă la informații privind emisiile în mediu.

Articolul 12 Refuzul accesului la informația de mediu

(1) Autoritățile publice refuza o cerere privind solicitarea accesului la informațiile de mediu, în cazul în care divulgarea informațiilor poate afecta:

- a) confidențialitatea procedurilor autorităților publice;
- b) autoritatea publică nu deține informațiile solicitate;
- c) relațiile internaționale, securitatea statului sau apărarea națională;

- d) exercitarea justiției, posibilitatea oricărei persoane de a fi subiectul unui proces judiciar echitabil sau posibilitatea unei autorități publice de a conduce o ancheta penală ori disciplinară;
 - e) confidențialitatea informațiilor comerciale sau industriale (inclusiv interesul public în păstrarea confidențialității statistice și a secretului taxelor), în acele cazuri când o asemenea confidențialitate este protejată de lege în scopul ocrotirii intereselor economice legitime;
 - f) drepturile de proprietate intelectuală;
 - g) confidențialitatea datelor cu caracter personal și/sau a dosarelor privind o persoană fizică, în cazul în care acea persoană nu a consimțit la divulgarea către public a informațiilor;
 - h) interesele sau protecția oricărei persoane care a oferit voluntar informațiile cerute, fără ca acea parte să aibă obligația legală sau să fie posibil a fi obligată legal să furnizeze informațiile, cu excepția cazului în care acea persoană a consimțit la divulgarea informației respective;
 - i) protecția mediului la care se referă astfel de informații cum ar fi localizarea speciilor rare;
 - j) solicitarea este vădit nerezonabilă sau este formulată în termeni prea generali;
- (2) Pentru fiecare caz în parte, satisfacerea interesului public prin divulgare este analizată în comparație cu interesul satisfăcut prin păstrarea confidențialității.
- (3) Informația privind mediul deținută de sau pentru autoritățile publice, care a fost solicitată, este furnizată parțial când este posibilă separarea acesteia de informația ce intra în domeniul de aplicare a prevederilor art. 10 alin. (1) lit. c) și d).
- (4) În cazul în care o cerere pentru solicitarea de informații privind mediul este refuzată pe motivul că privește un material în curs de realizare, autoritatea publică este obligată să comunice solicitantului denumirea autorității care realizează materialul, și termenul de realizare estimat, doar în cazul când sunt cunoscuți termenii.

CAPITOLUL V

ACCESUL LA JUSTIȚIE

Articolul 13 Atacarea pe cale extrajudiciară a acțiunilor și inacțiunilor furnizorilor de informații

- (1) Orice solicitant care consideră că cererea sa pentru furnizarea unor informații privind mediul a fost respinsă nejustificat, parțial sau în totalitate, a fost ignorată ori rezolvată cu un răspuns necorespunzător din partea unei autorități publice sau ca nu au fost respectate prevederile art. 4-9, 10-11, se poate adresa cu o cerere prealabilă conducătorului respectivei autorități publice sau organului ierarhic superior, solicitând reconsiderarea actelor sau omisiunilor;
- (2) Termenul de depunere a cererii prealabile este de 30 de zile de la data comunicării răspunsului autorității sau din ziua când răspunsul urma a fi comunicat.
- (3) Examinarea cererilor prevăzute la alin. (1) se efectuează de către conducerea autorității publice și/sau a organului ierarhic superior în termen de 30 zile, informând solicitantul despre rezultatele examinării.

Articolul 14 Atacarea pe cale judiciară a acțiunilor furnizorilor de informații

- (1) Solicitantul care, ca urmare a aplicării prevederilor art. 12, se consideră lezat într-un drept al său prevăzut de prezenta lege sau care nu a primit răspuns la cererea sa prealabilă în termenul legal stabilit sau în cazul când solicitantul nu este satisfăcut de răspunsul la cererea prealabilă poate depune o cerere de chemare în judecată, în conformitate cu prevederile Legii contenciosului administrativ, unde sunt examinate actele sau omisiunile autorității publice în cauză.
- (2) Hotărârile judecătorești definitive și irevocabile constituie titluri executorii împotriva autorității publice care deține informația de mediu.

CAPITOLUL VI

CULEGEREA ȘI DISEMINAREA INFORMAȚIEI DE MEDIU

Articolul 15 Culegerea și diseminarea informației de mediu

- (1) Autoritățile publice sunt obligate să organizeze informația de mediu, relevantă activității lor și care este deținută de sau pentru acestea, în scopul realizării diseminării active și sistematice către public a informației de mediu, în special prin utilizarea comunicației electronice și/sau a tehnologiei electronice.

(2) Autoritatea publică centrală în domeniul protecției mediului este obligată să asigure organizarea, în mod progresiv, a informațiilor de mediu în baze de date electronice ușor accesibile publicului prin intermediul rețelelor de telecomunicații publice.

(3) Informația de mediu pusă la dispoziția publicului prin mijloacele telecomunicației computerizate și/sau ale tehnologiei moderne poate să nu includă informația de mediu colectată înainte de data de publicarea prezentei legi, cu excepția cazului în care există deja în forma electronică.

(4) Informația de mediu pusă la dispoziția publicului și diseminată în mod activ trebuie să fie permanent actualizată și să includă:

a) textele tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și legislația națională privind mediul ori în legătură cu mediu;

b) documente de politici de mediu;

c) rapoartele cu privire la stadiul punerii în practică a elementelor prevăzute la lit. a) și b), atunci când aceste rapoarte sunt elaborate și conservate sub formă electronică de către autoritățile publice

d) rapoartele privind starea mediului, prevăzute la art. 15;

e) datele sau rezumatele datelor rezultate din monitorizarea activităților ce afectează sau pot afecta mediul;

f) avizele, acordurile și autorizațiile care au un impact semnificativ asupra mediului și acordurile de mediu sau indicarea locului unde informațiile pot fi cerute și găsite în condițiile prevederilor art. 4-9;

g) studiile de impact asupra mediului și evaluările de risc privind componentele de mediu prevăzute la art. 3, lit. a)

(5) Obligațiile prevăzute la alin. (1),(2),(3) și (4) pot face obiectul excepțiilor prevăzute la art. 10-11

Articolul 16 Rapoartele privind starea mediului

(1) Autoritățile publice pentru protecția mediului sunt obligate să publice în fiecare 4 ani pe propriile pagini web rapoarte naționale privind starea mediului.

(2) Rapoartele prevăzute la alin. (1) includ informații privind atât calitatea mediului, cât și presiunile asupra mediului și se publică până la data de 15 octombrie a anului următor raportării.

(3) Resursele financiare necesare elaborării rapoartelor naționale privind starea mediului vor fi alocate din Fondul Ecologic Național, în modul stabilit.

Articolul 17 Situațiile excepționale

În cazul unor amenințări iminente asupra mediului sau asupra sănătății umane, datorate unor activități umane ori unor cauze naturale, autoritățile publice sunt obligate să asigure în mod gratuit diseminarea imediată și fără întârziere a tuturor informațiilor de mediu deținute de sau pentru aceste autorități, care ar permite publicului posibil a fi afectat să ia măsurile de prevenire ori de ameliorare a daunelor rezultate din acea amenințare.

Articolul 18 Calitatea informației de mediu

(1) Autoritățile publice asigură, în măsura posibilităților, ca orice informație de mediu compilată și diseminată de acestea sau în numele lor să fie actualizată, corectă și comparabilă.

(2) La cerere, autoritățile publice răspund la solicitările de informație prevăzute de art.3 alin (1), lit. b), menționând, atunci când este cazul, locul unde indicațiile cu privire la procedeele de măsură, ca și procedeele de analiză, de prelevare și pregătire a eșantioanelor folosite pentru adunarea informațiilor pot fi găsite sau fac referire la o procedură standardizată.

TARIFE

Articolul 19 Plăți pentru furnizarea informației de mediu

(1) Accesul la registrele și listele publice întocmite și ținute la zi, la informația deținută în format electronic și consultarea pe loc a informațiilor cerute este gratuită.

(2) În cazul în care furnizarea informației solicitate necesită efectuarea copiilor mai mult de 50 de pagini, modificării formatului de păstrare, analiza și sistematizarea unui volum mare de documente, autoritățile publice pot percepe taxe pentru furnizarea informațiilor de mediu, acestea fiind vărsate la bugetul de stat.

(3) Mărimea taxelor sunt stabilite de Guvern.

CAPITOLUL VII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 20 Bazele de date

(1) Autoritatea publică centrală în domeniul protecției mediului este obligată să elaboreze baza de date unică cu informația de mediu. Această bază de date cuprinde:

- a) baza de date cu informația de mediu deținută de autoritățile publice;
- b) baza de date cu informația de mediu diseminată în mod activ, al cărui conținut este prevăzut de art. 14 alin (4);
- c) baza de date a agenților economici, care au obținut autorizații în domeniul mediului;
- d) baza de date a actelor de control ale inspectorilor ecologici, pe raioane, și a proceselor verbale întocmite.

(2) Baza de date prevăzută la alin. (1) al prezentului articol se completează treptat, pe măsura acumulării informației de mediu respective, dar nu mai rar decât o dată în trimestru.

(3) Autoritățile publice sunt obligate să prezinte la cerere, autorității publice centrale în domeniul protecției mediului, informația de mediu deținută pentru a fi introdusă în baza de date prevăzută la alin. (1).

(4) Înființarea și gestionarea bazelor de date prevăzute la alin. (1) se realizează de către personalul specializat din cadrul compartimentului relații publice, angajat în acest scop.

(5) Autoritățile publice sunt obligate să realizeze registrele prevăzute la art. 9 alin. (1) în termen de maximum 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Articolul 21 Colaborarea dintre autoritățile publice ale statului

(1) În termen de trei luni de la data intrării în vigoare prezentei legi, autoritățile publice au obligația de a transmite autorității publice centrale în domeniul protecției mediului următoarele documente:

- a) lista centralizată a autorităților publice din subordinea sau din coordonarea lor, care dețin informații de mediu, precizându-se datele de contact pentru fiecare autoritate publică, respectiv denumire, sediu, telefon, fax, adresa de e-mail și a paginii web, numele și prenumele persoanei de contact;
- b) listele centralizate cu informațiile de mediu deținute de sau pentru autoritățile publice din subordinea sau din coordonarea lor;

(2) Autoritatea publică centrală în domeniul protecției mediului elaborează și afișează pe propria pagina web lista la nivel național cu autoritățile publice care dețin informații de mediu, cu datele de contact pentru fiecare autoritate publică;

(3) Listele prevăzute la alin. (1) se actualizează anual și se transmit autorității centrale în domeniul protecției mediului în termen de o luna de la reactualizarea lor, dar nu mai târziu de 3 luni de la intrarea prezentei legi în vigoare.

(4) În termen de o luna de la data primirii lor, autoritatea publică centrală în domeniul protecției mediului reactualizează și afișează pe propria pagina web listele la nivel național prevăzute la alin. (2).

Articolul 22 Intrarea în vigoare a legii

Prezenta lege intră în vigoare la 3 luni de la data publicării.

Articolul 23. Guvernul, în termen de un an de la adoptarea legii:

- a) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege;
- b) va asigura revizuirea sau anularea de către autoritățile publice centrale a actelor normative ce contravin prezentei legi;

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI